

Gemeente **Heerde**

Jaarverslag

→ www.heerde.nl

1. Bestuur

Collegeprogramma Bestuur

Wat willen we bereiken?

We besturen goed: eerlijk, transparant en benaderbaar.

Wat willen we bereiken?

We werken samen met elkaar aan Heerde.

Maatregelen

Stimuleren ontwikkelaars om omgeving bij plannen te betrekken.

Wanneer zijn wij tevreden

Elk plan van een ontwikkelaar heeft een paragraaf op welke wijze inwoners betrokken zijn, met als uitgangspunt betrokkenheid in zo'n vroeg mogelijk stadium.

Stand van zaken

Elk plan van een ontwikkelaar moet een paragraaf bevatten op welke wijze inwoners en omgeving betrokken zijn, met als uitgangspunt betrokkenheid in zo'n vroeg mogelijk stadium. Dit hebben we ook actief onder de aandacht gebracht bij ontwikkelaars.

Tijd (indicator)

Wat willen we bereiken?

We hebben onze eigen zaken op orde.

Maatregelen

Bereikbaarheid van organisatie/medewerkers verhogen.

Wanneer zijn wij tevreden

De realisering van de servicenormen zijn kwantitatief en kwalitatief gestegen. Organisatorische ingrepen hebben ertoe geleid dat de aansluiting front-backoffice is verbeterd waardoor vooral telefonische bereikbaarheid is verbeterd.

Stand van zaken

In 2022 is gestart met het meten van het klantbeeld. De resultaten worden meegenomen voor een verbeterplan voor 2023.

Tijd (indicator)

Bespreken houding en gedrag van medewerkers.

Wanneer zijn wij tevreden

Aantal (gegronde) klachten (bejegening) van inwoners is gedaald. Het jaarlijks te monitoren klantbeeld is verbeterd. Dat medewerkers in het jaarlijkse gesprek bekend zijn met wat gevraagd wordt op houding en gedrag.

Stand van zaken

Jaarlijks is dit onderwerp van gesprek tussen manager en medewerker in het "Goede gesprek". Daarnaast is dit uiteraard onderwerp van gesprek wanneer hier aanleiding voor is. In 2022 is hier op deze manier uitvoering aan gegeven.

Tijd (indicator)

Wat willen we bereiken?

[We werken samen met de gemeenten om ons heen.](#)

Maatregelen

Focus aanbrengen tussen verschillende regio's.

Wanneer zijn wij tevreden

Er wordt in belang van efficiënte tijdsbesteding blijvend per inhoudelijk onderwerp/thema vooraf bepaald in welke regio onze gemeente meedoet.

Stand van zaken

In 2022 is in het belang van efficiënte tijdsbesteding per inhoudelijk onderwerp/thema vooraf bepaald in welke regio onze gemeente participeert.

Tijd (indicator)

Wat willen we bereiken?

[We hebben een gemeenteraad in positie.](#)

Maatregelen

Zoeken mogelijkheden om standpunten vanuit raad in te brengen in regionale besluitvorming.

Wanneer zijn wij tevreden

De raad heeft maximale gelegenheid zijn invloed (kaderstelling en controle) te geven op voorstellen.

Stand van zaken

In de commissievergaderingen in 2022 zijn de aangestelde raadsrapporteurs en collegeleden in de gelegenheid gesteld om de commissieleden te informeren over actuele ontwikkelingen bij samenwerkingsverbanden waarbij de gemeente is aangesloten.

Tijd (indicator)

Wat willen we bereiken?

We hebben een veilige leefomgeving.

Maatregelen

Uitbreiden handhavingscapaciteit.

Wanneer zijn wij tevreden

Er zijn extra (fte) buitengewoon opsporingsambtenaren (boa's) aanwezig.

Stand van zaken

In 2022 is de handhavingscapaciteit structureel uitgebreid.

Tijd (indicator)

Wat willen we bereiken?

We voelen ons veilig: tegengaan ondermijning.

Maatregelen

Tegengaan permanente bewoning vakantieparken.

Wanneer zijn wij tevreden

Ter uitvoering van het programma Vitale Vakantieparken zijn alle lokale vakantieparken in beeld en is zonodig opgetreden.

Stand van zaken

In 2022 heeft de gemeente deelgenomen aan het programmaplan Vitale Vakantieparken. In 2022 heeft dit in onze gemeente niet geleid tot specifieke acties.

Tijd (indicator)

Wat gaat het kosten?

Exploitatie	Realisatie 2021	Primaire begroting 2022	Begr.wijzing	Begroting 2022 (P+W)	Realisatie 2022	Vershil (B-W)
Lasten						
Bestuur	2.440.328	1.229.792	2.202.137	3.431.929	3.307.206	124.723
Veiligheid	1.734.460	1.810.674	43.301	1.853.975	1.856.815	-2.840
Dienstverlening	485.333	488.062	11.000	499.062	478.267	20.795

Exploitatie	Realisatie 2021	Primaire begroting 2022	Begr.wijzing	Begroting 2022 (P+W)	Realisatie 2022	Vershil (B-W)
Bestuurlijke samenwerking	211.832	213.720	76.880	290.600	275.548	15.052
Totaal Lasten	4.871.954	3.742.248	2.333.318	6.075.566	5.917.836	157.730
Baten						
Bestuur	-1.303.172	0	-2.255.961	-2.255.961	-3.269.966	1.014.005
Veiligheid	-122.250	-22.110	-50.000	-72.110	-76.642	4.532
Dienstverlening	-213.232	-233.740	0	-233.740	-241.259	7.519
Totaal Baten	-1.638.654	-255.850	-2.305.961	-2.561.811	-3.587.866	1.026.055
Resultaat	3.233.300	3.486.398	27.357	3.513.755	2.329.970	1.183.785

Toelichting op de lasten en baten bestuur

Lasten

De werkelijke uitgaven bij het programma **Bestuur** zijn **€158.000,-** lager dan de raming. Hieronder zijn de belangrijkste afwijkingen toegelicht.

Pensioenvoorziening bestuurders/wachtgeldverplichting college	-/-€147.000
Begeleiding oud bestuurders	-/-€20.000
Noodopvang Oekraïense vluchtelingen	€272.000
Rechtsbescherming	€20.000
Doorbelasting salarissen	€20.000
Overige kleine afwijkingen (niet toegelicht)	<u>€13.000</u>
Totaal	€158.000

Bestuur

De geraamde toevoeging aan de pensioenvoorziening bestuurders van €90.000,- bleek achteraf niet nodig. Dit komt door de vrij fors gestegen rente die daarmee de waardestijging van de pensioenen compenseert. Hierdoor kon er zelfs een aanzienlijk bedrag uit de voorziening worden onttrokken (zie baten). Daarnaast moest er wel €237.000,- worden toegevoegd aan de voorziening 'wachtgeldverplichting college' in verband met de wachtgeldrechten van een oud-wethouder.

Voor de begeleiding van oud-bestuurders is er in 2022 €20.000,- meer uitgegeven dan vooraf ingeschat.

Bij de Najaarsnota 2022 was voor de noodopvang van Oekraïense vluchtelingen een raming opgenomen. Achteraf bleek deze raming voor de uitgaven €272.000,- te hoog; ook aan inkomsten is een fors bedrag overgehouden. Er vindt geen verrekening plaats van de hiervoor ontvangen rijksbijdrage; het voordeel mag worden gehouden.

Met betrekking tot rechtsbescherming kan worden geconcludeerd dat er €20.000,-

minder is uitgegeven dan begroot. Dit is o.a. het gevolg van minder adviesaanvragen bij de gemeenteadvocaat en minder te vergoeden proceskosten. De hoogte van de lasten is grotendeels afhankelijk van externe factoren en daarmee lastig te ramen.

Dienstverlening

De werkelijke salariskosten bij de afdeling DIB zijn lager dan geraamd, hierdoor is de doorbelasting naar de producten ook lager; voor dit onderdeel €24.000,-. Bij het onderdeel Overhead is het totaalbeeld van de loonkosten van de hele organisatie opgenomen.

Baten

De werkelijke inkomsten bij het programma **Bestuur** zijn **€1.026.000,-** hoger dan de raming. Hieronder zijn de belangrijkste afwijkingen toegelicht.

Pensioenvoorziening bestuurders	€182.000,-
Reserve Corona	€34.000,-
Noodopvang Oekraïense vluchtelingen	€797.000,-
Overige kleine afwijkingen (niet toegelicht)	<u>€13.000,-</u>
Totaal	€1.026.000,-

Bestuur

Zoals ook al toegelicht bij de uitgaven hoeft er niet aan de pensioenvoorziening bestuurders te worden gedoteerd, maar kan er zelfs een bedrag van €182.000,- vrijvallen. De hoogte van de voorziening wordt jaarlijks herrekend door een externe partij waarbij rekening wordt gehouden met niet beïnvloedbare factoren. Eén factor hiervan, de hoogte van de rente, heeft voor dit jaar een gunstige uitwerking op de toerekening aan de voorziening waardoor er een deel hiervan kan vrijvallen.

Bij de Najaarsnota 2022 was nog de verwachting dat er €15.000,- uit de reserve Corona zou worden onttrokken. In werkelijkheid is de hoogte van deze reserve met €49.000,- gedaald; een verschil van €34.000,-. Dit komt omdat niet de gehele vergoeding voor het toezicht op de naleving van Corona toegangsbewijzen is besteed; de teveel ontvangen bijdrage moet worden teruggestort. De hoogte van de reserve is hiermee gedaald naar €473.000,-. Voor een specificatie van alle uitgaven en inkomsten die betrekking hebben op Corona wordt verwezen naar de desbetreffende bijlage.

De verwachte inkomsten voor de noodopvang van Oekraïense vluchtelingen was bij de Najaarsnota 2022 gelijkgesteld aan de verwachte kosten (budget neutraal). Het rijk vergoedt echter een vast bedrag per opvangplek per dag (oorspronkelijk €100,- later bijgesteld naar €83,-). Deze vergoeding resulteert in een fors hogere bijdrage dan waarvan was uitgegaan; een voordeel van €743.000,-. Tezamen met de lagere kosten van €272.000,- is dit een voordeel van €1.015.000,-.

Wettelijke voorgeschreven indicatoren

Programma Indicator	eenheid	periode	Heerde Nederland
---------------------	---------	---------	------------------

1	Verwijzingen Halt	per 1.000 jongeren	2021	8	8
1	Misdrijven - Geweldd misdrijven	per 1.000 inwoners	2022	2,1	4,6
1	Misdrijven - Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	per 1.000 inwoners	2022	3,7	6
1	Misdrijven - Diefstallen uit woning	per 1.000 inwoners	2022	0,5	1,4
1	Misdrijven - Winkeldiefstallen	per 1.000 inwoners	2022	0,8	2,3

2. Ruimte, ondernemen en wonen

Toelichting op programma (Openbare) ruimte, ondernemen en wonen

Dit programma gaat over duurzaamheid, het beheer en onderhoud van de openbare ruimte en het bos, ruimtelijke ontwikkelingen, economie, recreatie en toerisme en bouwen en wonen. Onder dit programma valt ook het opstellen van de omgevingsvisie, een instrument in het kader van de nog vast te stellen Omgevingswet. Met het toepassing van uitnodigingsplanologie hebben we ons al voorbereid op deze wet. Onze rol bij ruimtelijke vraagstukken is daarmee veranderd. De omgevingsvisie maken we samen.

Collegeprogramma Ruimte, ondernemen en wonen

Wat willen we bereiken?

We hebben doorstroming in onze woningbouw.

Wat willen we bereiken?

We hebben een visie op wonen en zorg.

Wat willen we bereiken?

We hebben meer woningen.

Wat willen we bereiken?

We bouwen samen.

Wat willen we bereiken?

We bewegen mee met ontwikkelingen in de huizenmarkt.

Wat willen we bereiken?

We werken vanuit veranderde rol van de Omgevingswet en Wet Kwaliteitsborging.

Wat willen we bereiken?

De gemeente Heerde is goed bereikbaar.

Maatregelen

Investeren in breed en goed onderhoud netwerk van fietspaden.

Wanneer zijn wij tevreden

Het fietspad tussen het Heerderstrand en de kiosk is gerealiseerd.

Stand van zaken

Een comfortabel en duurzaam fietspad realiseren

Tijd (indicator)

Wat willen we bereiken?

We hebben de verkeersveiligheid vergroot.

Maatregelen

Maatregelen treffen ter verkleining aanrijding groot wild.

Wanneer zijn wij tevreden

Er is sprake van actief wildbeheer en er zijn hekken respectievelijk roosters aangebracht op plekken met structureel overlast.

Stand van zaken

Er is een afrasteringen geplaatst op plekken met structurele overlast in Wapenveld.

Tijd (indicator)

Instellen meldpunt verkeersgevaarlijke situaties.

Wanneer zijn wij tevreden

Alle ingekomen meldingen over verkeersgevaarlijke situaties zijn afgewerkt.

Stand van zaken

In geval van gevaar, kans op schade en letsel komen wij direct in actie. Bij andere gevallen worden zaken op straat, die technische niet in orde zijn, binnen 3 werkdagen opgelost.

Tijd (indicator)**Wat willen we bereiken?**

We zijn een gastvrije gemeente.

Wat willen we bereiken?

We respecteren onze natuur.

Wat willen we bereiken?

Onze ondernemers staan niet alleen.

Maatregelen

We stimuleren de samenwerking tussen overheid, ondernemers, onderwijs en organisaties.

Wanneer zijn wij tevreden

Er heeft elk jaar een ondernemersevent plaatsgehad. Het uitvoeringsprogramma economie is conform planning gerealiseerd.

Stand van zaken

We werken conform de vastgestelde Economische Agenda 2022-2025 en doormiddel van de getekende oplegger behorend bij de agenda. In de agenda is het thema samenwerking opgenomen en staat aangegeven wat we hiervoor kunnen doen in samenwerking met de lokale ondernemersverenigingen. De vertaling hiervan wordt opgenomen in het jaarlijkse uitvoeringsprogramma voor Economie.

Sinds 2017 wordt er een jaarlijks (met uitsluiting van coronajaar 2020) ondernemersevent georganiseerd samen met de lokale ondernemersverenigingen. Met dit event stimuleren we de samenwerking tussen overheid, ondernemers, onderwijs en organisaties. Daarnaast wisselen we kennis uit over grote actuele thema's of transitieopgaven waar we samen voor staan.

Het uitvoeringsprogramma Economie (op basis van de vastgestelde Economische Agenda) is nog niet vastgesteld. Wel wordt gewerkt conform het concept wat al is opgesteld. Streven is om het uitvoeringsprogramma voor 2023-2025 uiterlijk in Q2 te laten vaststellen door het college.

Tijd (indicator)

Wat willen we bereiken?

We zijn Cittaslow en Fairtrade.

Wat willen we bereiken?

We produceren andere energie.

Maatregelen

We ondersteunen met bijvoorbeeld duurzaamheidsleningen.

Wanneer zijn wij tevreden

De beschikbare middelen in het fonds worden jaarlijks volledig besteed.

Stand van zaken

Op 12 december 2022 heeft de raad een bedrag van 1 miljoen euro beschikbaar gesteld voor het verstrekken van leningen in het kader van de Toekomstbestendig Wonen Lening. Hieraan is uitvoering gegeven.

Er wordt ingezet op volledige besteding van de beschikbaar gestelde middelen.

Tijd (indicator)

Wat willen we bereiken?

We hebben ons aangepast aan klimaatverandering: klimaatadaptie.

Wat willen we bereiken?

We gaan voor schone lucht.

Maatregelen

We strijden tegen de opening van het vliegveld Lelystad.

Wanneer zijn wij tevreden

Tenminste zijn de laagvliegroutes boven de Veluwe van tafel.

Stand van zaken

Sinds 2014 heeft de gemeente Heerde het standpunt ingenomen dat er geen sprake mag zijn van overlast als gevolg van de (laag)vliegroutes van Lelystad Airport. Dit is vele malen en in verschillende procedures en acties tot uiting gebracht. Sinds enkele jaren doen we dat samen met een coalitie van andere gemeenten op de Noord-Veluwe. Inmiddels zijn dat de gemeenten Elburg, Oldebroek, Hattem, Epe en Voorst. Ook is er regelmatig contact met SATL.

Het standpunt is in het laatste coalitieakkoord aangescherpt. Over vliegveld Lelystad kunnen we kort zijn: de plannen daarvoor zijn niet goed voor de leefkwaliteit, de natuur en het woongenot in onze gemeente. Een laagvliegroute vinden we geen optie en het liefst zien we dat vliegveld Lelystad niet opent. Net zoals de afgelopen jaren zullen we hier voor blijven strijden.

In december 2022 hebben wij de ministers van IenW en LNV nog ons standpunt bekend gemaakt over de aankoop van stikstofrechten door de Schiphol Group. In de komende tijd staan de regionale processen voor de luchtruimherziening op het programma. Daarin zullen wij ons als coalitie van gemeenten actief opstellen. Ook in andere processen als de natuurvergunning voor Lelystad Airport blijven wij actief. Tevens blijven wij meedoen in het bestuurlijk en ambtelijk provinciaal overleg.

Tijd (indicator)**Wat willen we bereiken?**

We gebruiken materialen vaker en opnieuw: circulaire economie.

Wat willen we bereiken?

We geven het goede voorbeeld.

Maatregelen

De gemeente koopt zoveel mogelijk lokaal en duurzaam in.

Wanneer zijn wij tevreden

Binnen grenzen aanbestedingskader is er lokaal en duurzaam ingekocht. De vaste huisleveranciers zijn opnieuw aanbesteed.

Stand van zaken

Binnen de grenzen van het aanbestedingskader is er in 2022 lokaal en duurzaam ingekocht. Onder lokaal verstaan wij inkopen binnen de H20-gemeenten.

Tijd (indicator)

We vervangen afgeschreven auto's door elektrische auto's.

Wanneer zijn wij tevreden

Onze auto's zijn conform afschrijvingsplanning waar mogelijk vervangen door elektrische auto's.

Stand van zaken

Er is in 2022 een auto vervangen door elektrisch voertuig

Tijd (indicator)

Wat willen we bereiken?

We verwerken meer plastic afval

Wat gaat het kosten?

Exploitatie	Realisatie 2021	Primaire begroting 2022	Begr.wijzing	Begroting 2022 (P+W)	Realisatie 2022	Verschil (B-W)
Lasten						
Duurzaamheid	311.926	180.255	202.022	382.277	331.684	50.593
Riolering	1.270.858	1.158.865	30.660	1.189.525	1.275.096	-85.571
Reiniging afval	1.639.286	1.624.254	0	1.624.254	1.606.934	17.320
Begraven	488.996	444.445	0	444.445	458.311	-13.866
Economie	299.948	377.757	-31.880	345.877	358.567	-12.690
Toerisme en recreatie	440.794	451.365	-10.000	441.365	473.080	-31.715
Bouwen en Wonen	1.320.494	1.047.356	118.821	1.166.177	1.316.840	-150.663
Ruimtelijke ontwikkeling	411.980	552.036	181.000	733.036	687.296	45.740
Grondbedrijf	573.168	65.266	0	65.266	685.088	-619.822
Gemeentelijke accommodaties	1.679.707	1.903.453	60.000	1.963.453	1.433.546	529.907
Beheer en onderhoud	4.129.900	4.750.465	62.940	4.813.405	4.565.030	248.375
Verkeer en vervoer	131.778	174.403	3.000	177.403	169.826	7.577
Totaal Lasten	12.698.835	12.729.920	616.563	13.346.483	13.361.298	-14.815
Baten						
Duurzaamheid	-65.663	0	0	0	-61.657	61.657
Riolering	-1.544.057	-1.408.435	0	-1.408.435	-1.516.269	107.834
Reiniging afval	-2.095.898	-1.972.505	0	-1.972.505	-1.985.890	13.385
Begraven	-619.646	-604.011	0	-604.011	-619.088	15.077
Economie	-11.066	-23.870	0	-23.870	-19.907	-3.963

Exploitatie	Realisatie 2021	Primaire begroting 2022	Begr.wijzing	Begroting 2022 (P+W)	Realisatie 2022	Vershil (B-W)
Toerisme en recreatie	-96.979	-21.587	0	-21.587	-70.161	48.574
Bouwen en Wonen	-810.177	-610.822	42.500	-568.322	-639.705	71.383
Ruimtelijke ontwikkeling	-86.067	-111.550	0	-111.550	-74.217	-37.333
Grondbedrijf	-630.370	-303.247	0	-303.247	-802.396	499.149
Gemeentelijke accommodaties	-1.341.255	-790.213	-45.000	-835.213	-662.381	-172.832
Beheer en onderhoud	-798.158	-574.677	-20.000	-594.677	-656.348	61.671
Verkeer en vervoer	-180	0	0	0	-316	316
Totaal Baten	-8.099.515	-6.420.917	-22.500	-6.443.417	-7.108.334	664.917
Resultaat	4.599.319	6.309.003	594.063	6.903.066	6.252.964	650.102

Toelichting op de lasten en baten ruimte, ondernemen en wonen

Lasten

De werkelijke uitgaven bij het programma **Ruimte, ondernemen en wonen** zijn in totaliteit **€15.000,-** hoger dan de raming. Hieronder zijn de belangrijkste verschillen toegelicht.

Duurzaamheid (overheveling naar 2023)	€51.000
Toekomstbestendige Bedrijventerreinen (overheveling naar 2023)	€35.000
Masterplan IJsselvallei	-/- €49.000
Externe inhuur Vergunning & Toezicht bouwen	-/- €212.000
Taken Milieubeheer/ODNV/Omgevingswet (overheveling naar 2023)	€127.000
Externe inhuur RO	-/- €19.000
Grondbedrijf	-/- €620.000
Gemeentelijke accommodaties (lagere kapitaallasten/gebruikerslasten)	€524.000
Diversen onderbestedingen Beheer & Onderhoud	€241.000

Kostendekkende exploitaties (Riolering/Reiniging/Begraven)	-/- €82.000
Overige kleine afwijkingen (niet toegelicht)	<u>-/- €11.000</u>
Totaal	-/-€15.000

Duurzaamheid

Het overschot van €51.000,- is verklaarbaar door enerzijds capaciteitstekort en anderzijds een nog niet volledig uitgekristalliseerd operationeel duurzaamheidsbeleid. Voorgesteld wordt om dit restantbudget naar 2023 over te hevelen.

Economie

Voor Economie is een extra bedrag begroot van €35.000,- voor het project 'Toekomstbestendige Bedrijventerreinen'. Dit bedrag is in 2022 niet uitgegeven omdat het project toen nog niet gereed was voor uitvoering. Voorgesteld wordt om dit bedrag naar 2023 over te hevelen; dit project heeft een doorlooptijd tot 2025.

Toerisme & Recreatie

In 2022 is er bijna €49.000,- besteed aan het 'Masterplan IJsselvallei'. Dit bedrag is eveneens aan subsidie ontvangen (budget neutraal) alleen heeft er geen verwerking in de begroting plaatsgevonden.

Bouwen en wonen

Bij het product Vergunning & toezicht Bouwen is een tekort van €212.000,-. Dit wordt verklaard door externe inhuur vanwege krapte op arbeidsmarkt. Hierdoor is er sprake van fors hogere loonkosten. De verklaring van de totale afwijking van de loonkosten is opgenomen bij het onderdeel Overhead.

Milieubeheer

Voor Milieubeheer resteert €15.000,- voor uitvoeringskosten van de ODNV die in 2023 gaan plaatsvinden. In de collegevergadering van 8 november 2022 is besloten om de raad voor te stellen dit bedrag naar 2023 over te hevelen. Daarnaast zijn er in 2022 een tweetal subsidies ontvangen van de provincie voor de onderwerpen 'bodemdata op orde' en 'overdracht taken bodem i.v.m. de Omgevingswet'. De daadwerkelijke uitvoering van de taken waar de subsidies voor bedoeld zijn gaat grotendeels plaatsvinden in 2023. Voorgesteld wordt om ook dit resterende bedrag van €53.000,- naar 2023 over te hevelen.

Ruimtelijke Ontwikkeling

Ruimtelijke procedures zijn in toenemende mate complexer en tijdrovender door o.a. participatie. Daarnaast is er sprake van krapte op de arbeidsmarkt. Hierdoor is meer gebruik gemaakt van externe inhuur met hogere loonkosten. Hierdoor is €15.000,- meer uitgegeven op RO initiatieven van derden en €22.000,- meer op RO algemeen.

Er zijn in 2022 planschadeverzoeken ingekomen, maar minder dan verwacht. Bovendien zijn niet alle verzoeken afgerond en worden deze kosten gemaakt in 2023. Er is daarom €18.000,- minder uitgegeven dan begroot.

De inwerkingtreding van de Omgevingswet is uitgesteld. De Omgevingswet treedt nu inwerking op 1-1-2024. Dit is van invloed op de werkzaamheden en de kosten die moeten worden gemaakt om de Omgevingswet goed te implementeren in de gemeente. Het resterende budget van €59.000,- is in 2022 niet uitgegeven en moet daarom worden overgeheveld naar 2023.

Het budget van €20.000,- voor Lelystad airport is in 2022 niet uitgegeven. Voorgesteld wordt om dit budget naar 2023 over te hevelen, zodat alsnog onderzoek kan worden uitgevoerd als dit noodzakelijk is.

Grondbedrijf

Het jaar 2022 sluit met een positief resultaat van €135.600,-. Dit is het saldo van winst en verliesnemingen van de 4 complexen. In de begroting was rekening gehouden met een positief resultaat van €200.000,-. Dat is niet gehaald maar het verschil zal de komende jaren alsnog gehaald worden vanwege een verbeterd resultaat. Vanwege de ingewikkelde regels is het moeilijk om het precieze resultaat in te schatten. Omdat het bij de grondexploitatie om balansmutaties gaat, de kredieten bij het openen van een complex op balansniveau beschikbaar zijn gesteld, is het niet goed mogelijk een toelichting te geven op de verschillen tussen raming en werkelijkheid. Voor een uitgebreide toelichting wordt verwezen naar het niet openbare MPG.

Gemeentelijke accommodaties

De kapitaallasten worden bij de begroting bepaald met vaste rentepercentages voor langere perioden. In werkelijkheid waren de rentelasten aanzienlijk lager dan deze raming; dit verschil komt vooral tot uiting bij accommodaties met hoge boekwaarden zoals De Heerd en De Rhijnsberg. In totaliteit is dit een voordeel van €245.000,- bij dit onderdeel. Daarnaast zijn, doordat investeringen nog niet zijn aangewend, de afschrijvingskosten €70.000,- lager. Bij de begroting 2021 is er budget opgenomen voor de beheerskosten die de beheerstichting in rekening brengt voor de geleverde diensten. Aangezien de beheerstichting nog niet (volledig) de taken uitoefent is hiervan €109.000,- niet uitgegeven. Dit voordeel wordt grotendeels tenietgedaan doordat de huurafdrachten hierdoor ook lager zijn. Op het algemeen onderhoud is in totaliteit €100.000,- bespaard omdat op een aantal gebouwen die op de nominatie staan om gesloopt/herontwikkeld te worden nagenoeg geen onderhoud is gepleegd. Ook is er bespaard op het onderhoud bij het raadhuis omdat dit pand kortgeleden is gerenoveerd.

Beheer & onderhoud

Bij het product Beheer en Onderhoud is €241.000,- minder uitgegeven. Dit is ongeveer 5% van het totale beschikbare budget. Bij de verschillende onderdelen binnen dit product is sprake van een klein tot een wat groter positief resultaat.

De grootste besparing komt van het product Openbaar Groen. Dit heeft te maken met lagere verwerkingskosten in verband met het opstarten van de pilot Bokashi (€15.000,-) en lagere kosten externe inhuur (Lucrato) €17.000,-. Ook is er geen nader of aanvullend onderzoek geweest voor de boomcontroles. De aanvullende controles zijn veelal meegenomen in de diverse projecten. Hierdoor is een bedrag van €11.000,- overgebleven. Hetzelfde geldt voor de aanschaf van beplantingsmateriaal. Hier is ook een bedrag van €10.000,- over. Door het droge voorjaar is er minder vaak gemaaid waardoor er €10.000,- is uitgespaard. Daarnaast is er €25.000,- in de Voorjaarsnota 2022 bijgeraamd voor nieuwe bomen die zijn omgewaaid tijdens de voorjaarsstorm (januari 2022). Deze aanplant is nog niet uitgevoerd. Voorgesteld wordt om dit budget naar 2023 over te hevelen, zodat de bomen alsnog kunnen worden aangeplant.

De verwerkingskosten van slib- en slootafval was €30.000,- lager doordat de aangeleverde hoeveelheid lager was dan normaal; eveneens een gevolg van een droog voorjaar/zomer.

Bij de jaarlijkse verplichte inspecties van de speeltuinen bleek dat er minder onderhoud nodig was dan geraamd; van dit budget is €15.000,- overgehouden.

De kosten en opbrengsten van het gronddepot verlopen budget neutraal. Het bij de uitgaven ontstane voordeel van €26.000,- wordt opgeheven door het nadeel van hetzelfde bedrag bij de inkomsten.

Het product Kunstwerken is het positieve saldo van €20.000,- te verklaren door een lager rente en afschrijvingen investeringen.

Het product Wegen zijn de rentelasten €20.000,- lager en zijn de kosten voor het straatvegen en verwerkingskosten €20.000,- lager uitgevallen door problemen/discussie met aannemer. Er is minder geveegd.

Baten

De inkomsten bij het programma **Ruimte, ondernemen en wonen** zijn **€665.000,-** hoger dan de raming. Hieronder zijn de belangrijkste verschillen toegelicht.

Duurzaamheid (overheveling naar 2023)	€62.000
Masterplan IJsselvallei	€49.000
Legesopbrengsten WABO	€47.000
Grondbedrijf	€499.000
Gemeentelijke accommodaties (lagere huurinkomsten)	-/- €131.000
Kostendekkende exploitaties (Riolering/Reiniging/Begraven)	€136.000
Overige kleine afwijkingen (niet toegelicht)	<u>€3.000</u>
Totaal	€665.000

Duurzaamheid

Het overschot van €62.000,- is verklaarbaar door enerzijds capaciteitstekort en anderzijds een nog niet volledig uitgekristalliseerd operationeel duurzaamheidsbeleid. Voorgesteld wordt om het totale overschot van €112.000,- naar 2023 over te hevelen zodat dit kan worden aangewend voor het uitvoeringsprogramma Duurzaamheid.

Toerisme & Recreatie

In 2022 is er bijna €49.000,- aan subsidie ontvangen voor het project 'Masterplan IJsselvallei'. Dit bedrag is ook aan dit project uitgegeven (budget neutraal) alleen heeft er geen verwerking in de begroting plaatsgevonden.

Legesopbrengsten WABO

De werkelijke legesopbrengsten waren €47.000,- hoger dan de raming; in totaliteit is er €555.000,- hiervoor ontvangen.

Grondbedrijf

Zie toelichting onder de lasten.

Gemeentelijke accommodaties

De huurinkomsten bij de gemeentelijke accommodaties zijn lager doordat de huurafdracht vanuit de beheerstichting niet heeft plaatsgevonden. Dit nadeel wordt door de geringere gebruikerslasten gecompenseerd (zie toelichting bij de lasten). Daarnaast was er in de begroting €22.000,- opgenomen voor huurinkomsten van de Nachtegaalsweg. Hiervoor zijn geen huurinkomsten meer ontvangen omdat dit pand is afgebroken.

Kostendekkende exploitaties

Riolering (lasten -/-€86.000,- en baten €108.000,-)

Alle verschillen tussen raming en werkelijkheid van riolering worden gemuteerd op de voorziening riolering. Daarmee blijven de middelen beschikbaar voor het onderhoud van riolering. In 2022 hebben we op de lasten en baten €319.000,- over gehouden en dat is

toegevoegd aan de voorziening. De bovengenoemde cijfers lasten en baten sluiten niet aan met dit bedrag. Dat komt omdat BTW ook onderdeel uitmaakt van de lasten maar vanwege compensatie niet begroot wordt. Ook toegerekende overhead wordt op een andere plek in de begroting verantwoord. De raming gaf aan dat we €79.000,- zouden overhouden op de exploitatie van rioleringen. De voordelen zijn nog groter geweest want in afwijking daarvan is ongeveer €200.000,- minder uitgegeven aan derden (oorzaak te weinig beschikbare uren), €43.000,- minder aan kapitaallasten (oorzaak te weinig beschikbare uren), en €31.000,- meer uitgegeven aan interne kosten. Daarnaast zijn er €29.000,- hogere opbrengsten aan rioolheffingen geweest.

Reiniging afval (afval lasten €17.000,- en baten €13.000,-)

Alle verschillen tussen raming en werkelijkheid worden gemuteerd op de reserve afvalstoffenheffing. Daarmee blijven de overschotten beschikbaar voor deze exploitatie. De exploitatie van 2022 gaf een positief saldo van €70.000,-. Dat komt grotendeels voor rekening van de voordelige voorlopige afrekening van de ROVA en BTW. De cijfers sluiten niet aan met de hier genoemde baten en lasten omdat overhead en kwijtscheldingen op andere plekken in de begroting geraamd worden. Ook de BTW wordt niet geraamd, maar maakt wel onderdeel uit van de exploitatie.

Begraven (lasten -/€14.000,- en baten €15.000,-)

Alle verschillen tussen raming en werkelijkheid van begraven worden gemuteerd op de reserve afkoopsommen onderhoud graven. Daarmee blijven de mutaties en overschotten beschikbaar voor deze exploitatie. Voor het jaar 2022 was geraamd dat we €93.000,- tekort zouden komen, maar in werkelijkheid is de exploitatie €40.000,- voordeliger geweest. Dit voordeel van €40.000,- wordt toegeschreven naar de reserve. De verklaring van het voordeel van €134.000,- ten opzichte van de raming komt grotendeels voor rekening van een meeropbrengst van €97.000,- voor de afkoopsommen onderhoud graven. Daarnaast is €26.500,- minder uitgegeven voor het onderhoud van de begraafplaatsen en is de grafdelfmachine verkocht voor €7.500,-. Genoemde cijfers sluiten niet aan met de baten en lasten omdat ook het overhead wordt toegerekend, maar vanwege BBV-regels op een andere plek begroot worden.

Wettelijke voorgeschreven indicatoren

Programma	Indicator	eenheid	periode	Heerde Nederland	
2	Omvang huishoudelijk restafval	kg per inwoner	2021	85	169
2	Percentage bekende hernieuwbare elektriciteit	%	2020	8,7	26,8
2	Functiemenging	%	2021	46,2	53,3
2	Vestigingen (van bedrijven)	per 1.000 inw.15 t/m 64jr	2021	139,6	165,1
2	Gemiddelde WOZ-waarde	x €1.000	2022	340	317
2	Nieuw gebouwde woningen	per 1.000 woningen	2022	3,5	9,3
2	Demografische druk	%	2022	85,3	70,3
2	Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishouden	€	2022	937	823
2	Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	€	2022	973	905
2	Banen	per 1.000 inwoners van 15-64 jaar	2021	607,8	805,5

3. Sociaal maatschappelijk

Toelichting op programma Sociaal Maatschappelijk

Het programma Sociaal Maatschappelijk gaat over alles wat mensen in hun directe bestaan raakt en heeft primair betrekking op zorg, welzijn, arbeid, onderwijs, volksgezondheid en vrijetijdsbesteding zoals sport en kunst en cultuur. Het gaat om mensen en de wijze waarop zij in staat zijn om deel te nemen aan de samenleving en invulling geven aan hun eigen verantwoordelijkheid.

Collegeprogramma Sociaal maatschappelijk

Wat willen we bereiken?

We wonen waar anderen op vakantie gaan.

Wat willen we bereiken?

Wij horen bij elkaar!

Maatregelen

Ondersteunen culturele instellingen en musea.

Wanneer zijn wij tevreden

De huidige financiële middelen zijn tenminste beschikbaar gebleven. Er is een besluit genomen over eventuele herschikking van subsidie middelen naar cultuur en musea. De subsidie voor de bibliotheek wordt jaarlijks geïndexeerd.

Stand van zaken

De financiële middelen zijn beschikbaar gebleven. De subsidie aan de bibliotheek is structureel verhoogd en wordt vanaf 2023 jaarlijks geïndexeerd.

Tijd (indicator)

Stimuleren samenwerking tussen scholen en culturele voorzieningen in Heerde.

Wanneer zijn wij tevreden

De tijdelijke ophoging van de cultuurcoach is structureel gemaakt. De beschikbare uren zijn inhoudelijk ingezet.

Stand van zaken

Tijdelijke ophoging van de uren van de cultuurcoach is structureel gemaakt. De beschikbare uren zijn inhoudelijk ingezet.

Tijd (indicator)

Wat willen we bereiken?

Iedereen kan mee doen.

Wat willen we bereiken?

We staan voor jeugdzorg.

Wat willen we bereiken?

Jongeren kunnen elkaar ontmoeten.

Wat willen we bereiken?

We hebben zicht op isolement onder ouderen.

Wat willen we bereiken?

We benutten de kracht van de samenleving.

Wat willen we bereiken?

We koesteren onze mantelzorgers.

Maatregelen

We bieden specifieke ondersteuning voor jonge mantelzorgers.

Wanneer zijn wij tevreden

Het maatwerkeraanbod van STIP is gecontinueerd.

Stand van zaken

Het maatwerkeraanbod van STIP voor jonge mantelzorgers is gecontinueerd.

Tijd (indicator)

Wat willen we bereiken?

We steken een helpende hand uit.

Maatregelen

Geven van voorlichting op scholen.

Wanneer zijn wij tevreden

Meer scholen zetten jaarlijks in op het voorkomen van verslaving.

Stand van zaken

De gemeente heeft een menukaart met aanbod voor gastlessen, van onder andere Halt en Tactus, waar scholen uit kunnen kiezen. Scholen worden actief geïnformeerd over dit aanbod.

Tijd (indicator)

Ondersteunen zelfhulpgroepen zoals de AA en stimuleren inwoners hier gebruik van te maken.

Wanneer zijn wij tevreden

We hebben de organisatie Anonieme Alcoholisten (AA) blijvend gefaciliteerd, zodat zij hun werk kunnen doen (huisvesting, folders printen, actieve verwijzing etc.).

Stand van zaken

We hebben de organisatie AA doorgaand gefaciliteerd, zodat zij hun werkzaamheden naar behoren kunnen uitvoeren. Bij klantgesprekken worden inwoners met passende problematiek doorverwezen.

Tijd (indicator)

STIP biedt een laagdrempelig plek waar je om hulp kunt vragen.

Wanneer zijn wij tevreden

De huidige laagdrempelige (ontmoetings)plek bij STIP is gecontinueerd.

Stand van zaken

STIP is en blijft een laagdrempelige plek waar alle inwoners van Heerde om hulp kunnen vragen.

Tijd (indicator)

Wat willen we bereiken?

[We houden huishoudelijke hulp betaalbaar.](#)

Maatregelen

Aanbieden in eerste instantie ondersteuning met een huishoudcoach.

Wanneer zijn wij tevreden

De huidige aanpak en ondersteuning met een huishoudcoach gericht op (alternatieve) maatwerk aanpak per individu is gecontinueerd.

Stand van zaken

Alle inwoners die zich hebben gemeld voor huishoudelijke ondersteuning konden gebruik maken van de huishoudcoach. In de praktijk blijkt dat veel inwoners hiervan gebruik hebben gemaakt, mede vanwege de twaalf weken bezinningsperiode.

Tijd (indicator)

Ontwikkelen alternatieven om inwoners te helpen zelf hun hh-werk te doen.

Wanneer zijn wij tevreden

De huidige aanpak en ondersteuning met een huishoudcoach gericht op (alternatieve) maatwerk aanpak per individu is gecontinueerd.

Stand van zaken

zie aanbieden huishoudcoach.

Tijd (indicator)

Wat willen we bereiken?

We zien mensen in de armoede niet als nummer of als kostenpost.

Maatregelen

Maatwerk leveren bij kwijtschelding van schulden.

Wanneer zijn wij tevreden

De tijdelijke ophoging van de uren voor schulddienstverlening is structureel gemaakt.

Stand van zaken

De extra inzet voor schulddienstverlening is gerealiseerd. In onze reguliere werkwijze wordt structureel maatwerk geleverd.

Tijd (indicator)

Samen zoeken naar passend werk.

Wanneer zijn wij tevreden

Onze inzet op begeleiding van inwoners naar werk is tenminste gelijk gebleven.

Stand van zaken

Onze inzet op de begeleiding van inwoners naar participatie wordt op verschillende manieren, waarbij we de individuele situatie in acht nemen, structureel vorm gegeven. We streven naar participeren op een passende plek.

Tijd (indicator)

We kijken bij het verstrekken van bijstand naar de mens.

Wanneer zijn wij tevreden

We hebben de huidige werkwijze gecontinueerd met aandacht voor de mens. Ons beleid is heroverwogen als landelijke ontwikkelingen daar aanleiding toe geven (zoals bijv. inflatie, rente, kosten levensonderhoud). We hanteren de menselijke maat en denken daarbij, waar dat kan, altijd in het belang van de inwoner.

Stand van zaken

We hebben de bestaande werkwijze gecontinueerd. We hanteren de menselijke maat en denken daarbij zoveel mogelijk aan het individueel belang van de inwoner. Naast financiële ondersteuning wordt hulp geboden op weg naar zo veel mogelijk financiële zelfredzaamheid.

Tijd (indicator)

Wat willen we bereiken?

We verbeteren de huisvesting van onze scholen.

Maatregelen

Stap voor stap uitvoeren IHP

Wanneer zijn wij tevreden

Afhankelijk van financiële haalbaarheid is de in het Integraal Huisvestings Plan (IHP) opgenomen volgorde gerealiseerd of in gang gezet.

Stand van zaken

De businesscases Noordgouw en De Lichtbron zijn uitgewerkt. Voor beide businesscases is krediet beschikbaar gesteld. Voorbereiding voor de renovatie van De Noordgouw en nieuwbouw van De Lichtbron zijn gestart. Voor de Jan Ligthartschool is gestart met het opstellen van de businesscase.

Tijd (indicator)

Voortgaan met het plan voor het moderniseren van onze schoolgebouwen.

Wanneer zijn wij tevreden

Dit doen we door het stap voor stap uitvoeren van het Integraal Huisvestings Plan (IHP).
Afhankelijk van financiële haalbaarheid is de in het IHP opgenomen volgorde gerealiseerd.

Stand van zaken

zie voortgang IHP

Tijd (indicator)

Wat willen we bereiken?

Er zijn centrale ontmoetingsplekken

Wat willen we bereiken?

We hebben voldoende ruimte op begraafplaatsen.

Wat willen we bereiken?

Onze inwoners en bezoekers bewegen.

Maatregelen

Extra verbinding tussen sport, onderwijs en zorg.

Wanneer zijn wij tevreden

De extra inzet van combinatiefunctionarissen (buurtsportcoach) is structureel gerealiseerd.

Stand van zaken

Extra inzet is gerealiseerd. Hierdoor zijn nieuwe samenwerkingsverbanden ontstaan of uitgebreid met zorginstellingen en scholen.

Tijd (indicator)

In gesprek met ouders over sport en een gezonde leefstijl.

Wanneer zijn wij tevreden

De extra inzet van combinatiefunctionarissen (buurtsportcoach) is structureel gerealiseerd.

Stand van zaken

De extra inzet van combinatiefunctionaris is gerealiseerd. Er worden activiteiten georganiseerd waar ouders bij worden betrokken.

Tijd (indicator)

Wat willen we bereiken?

We hebben begrijpelijke regels voor sportaccommodaties.

Wat willen we bereiken?

Alle kinderen in de gemeente kunnen goed zwemmen.

Wat willen we bereiken?

Jeugd speelt en leert in een groene omgeving.

Wat willen we bereiken?

We hebben oog voor het verleden.

Wat gaat het kosten

Exploitatie	Realisatie 2021	Primaire begroting 2022	Begr.wijzing	Begroting 2022 (P+W)	Realisatie 2022	Vershil (B-W)
Lasten						
Onderwijs	1.747.439	974.471	102.688	1.077.159	1.279.234	-202.075
Kunst cultuur en media	703.183	752.933	34.700	787.633	781.077	6.556
Sport	329.861	242.573	-10.000	232.573	260.367	-27.794
STIP	2.591.201	2.213.731	618.096	2.831.827	2.738.871	92.956
Jeugd	6.021.605	5.812.791	-691.642	5.121.149	5.040.083	81.066
Participatie & werk	2.645.163	2.636.928	228.825	2.865.753	2.664.349	201.404
Inkomen	4.405.659	3.625.904	1.064.811	4.690.715	4.693.342	-2.627
WMO	6.089.253	6.050.802	550.551	6.601.353	6.398.648	202.705
Totaal Lasten	24.533.364	22.310.133	1.898.029	24.208.162	23.855.971	352.191
Baten						
Onderwijs	-1.026.468	-333.604	-27.688	-361.292	-618.923	257.631
Kunst cultuur en media	-44.100	-53.200	-14.100	-67.300	-15.168	-52.132
Sport	-176.255	-95.042	0	-95.042	-83.402	-11.640
STIP	-79.139	-4.060	-70.000	-74.060	-75.157	1.097
Jeugd	-90.299	0	0	0	-154	154
Participatie & werk	0	-88.364	-65.329	-153.693	-117.592	-36.101
Inkomen	-3.154.803	-2.748.734	1.212	-2.747.522	-2.870.427	122.905
WMO	-1.177.974	-596.760	-293.000	-889.760	-946.409	56.649
Totaal Baten	-5.749.039	-3.919.764	-468.905	-4.388.669	-4.727.231	338.562
Resultaat	18.784.325	18.390.369	1.429.124	19.819.493	19.128.740	690.753

Toelichting op lasten en baten sociaal maatschappelijk

Lasten

De werkelijke uitgaven bij het programma **Sociaal maatschappelijk** zijn **€352.000,-** lager dan de raming. Hieronder zijn de belangrijkste verschillen toegelicht.

Ventilatiesysteem OBS De Horsthoek	-/- €150.000
------------------------------------	--------------

Wegwerken onderwijsachterstanden	-/- €124.000
Lagere onderhoudskosten gebouwen	€75.000
Subsidies sportverenigingen (dekking reserve Corona)	-/- €28.000
Lagere uitvoeringskosten STIP	€93.000
Lagere kosten Jeugd	€81.000
Lagere kosten Lucrato / minder inburgeringsvoorzieningen	€187.000
Lagere kosten basismobiliteit	€193.000
Overige kleine afwijkingen (niet toegelicht)	<u>€25.000</u>
Totaal	€352.000

Onderwijs

Een overschrijding van ruim €150.000,- wordt veroorzaakt door grote aanpassingen aan het ventilatiesysteem van OBS De Horsthoek. Hiervoor is subsidie ontvangen (zie ook de baten). Er is €75.000,- minder uitgegeven aan periodiek onderhoud van de locaties die ondergebracht gaan worden in de MFA Wapenveld. De meerkosten van €124.000,- op lokaal onderwijsbeleid voor het wegwerken van onderwijsachterstanden door Corona zijn alleen administratief en wordt aan de batenzijde aangevuld met SPUK-gelden.

Sport

De extra lasten van €28.000,- komen door subsidies aan sportverenigingen als gevolg van de Coronamaatregelen. Deze kosten zijn gedekt door een onttrekking uit de reserve Corona.

STIP

Bij dit subproduct is in totaliteit €93.000,- minder uitgegeven. De loonkosten zijn ruim €100.000,- hoger uitgevallen vooral door een onvoorziene Btw-correctie met terugwerkende kracht over 2021 en 2022 over detachingsfacturen van Verian. De €50.000,- resterende inrichtingskosten van STIP worden overgeheveld naar de reservering inrichtingskosten MFA Wapenveld. Het transformatiebudget van €70.000,- is grotendeels niet aangesproken. Er is wel aan transformatiedoelen gewerkt, maar de kosten daarvan zijn op andere kostenplaatsen betaald. Ook het innovatiebudget van €26.000,- hebben we slechts beperkt hoeven inzetten in het kader van de doorbraakmethode. De kosten voor accountmanagement, uitgevoerd door het regioteam MIJ/OV, zijn €26.000,- lager uitgevallen en de verwachte kosten voor locatie Wapenveld vielen €19.000,- lager uit,

vergelijkbaar met voorgaand jaar Het restant van €44.000,- is toe te wijzen aan het feit dat enkele vacatures later dan gepland konden worden ingevuld, door de overspannen arbeidsmarkt. Daardoor zijn er ook minder kosten voor activiteiten geweest dan de bedoeling was.

Jeugd

De lasten bij het onderdeel jeugdhulp PGB zijn €34.000,- lager uitgevallen door minder rechthebbenden. Aan kinderopvang is €25.000,- minder uitgegeven dan begroot, vergelijkbaar met 2021. Dit komt doordat inspecties niet konden worden uitgevoerd i.v.m. de Coronapandemie. Project Move-it heeft €14.000,- minder gekost. De bezochte sportverenigingen vragen nauwelijks een vergoeding, omdat zij graag een bijdrage leveren aan dit project.

Participatie & Werk

In de begroting was er rekening gehouden met een bijdrage in het exploitatietekort bij Lucrato van €78.000,-. Aangezien Lucrato een beter jaarresultaat heeft behaald dan was voorzien, is deze bijdrage maar voor een heel klein deel ingezet. Aan de inburgeringsvoorziening is €71.000,- minder uitgegeven, vanwege minder inburgeringskandidaten. De overige verschillen van €15.000,- (0,5%) zijn kleine afwijkingen in de personele lasten en worden niet toegelicht.

WMO

Wij volgen met onze begroting de begroting van Plus-OV. De bijdrage aan Plus OV is €193.000,- lager uitgevallen. Dit komt door meer efficiënte bedrijfsvoering bij Plus-OV en lagere cliëntaantallen, vooral bij vraagafhankelijk vervoer. De terugkeer van cliënten na de Coronapandemie gaat minder snel dan gedacht. Daarnaast is er €6.000,- minder uitgegeven vervoer gymnastiekonderwijs door minder ritten in verband met Corona en een gunstige aanbesteding tot juli 2023.

Er was voor twee onderzoeken GGZ begroot en er is er maar één uitgevoerd. Daardoor is er €14.000,- op de rekening blijven staan.

De kosten voor immaterieel maatwerk zijn €79.000,- hoger uitgevallen, met name door een sterke groei van het aantal cliënten met Individuele begeleiding Basis. Met de invoer van STIP zijn mensen eerst door onze eigen medewerkers geholpen, maar bij langdurige ondersteuning en door de hoge werkdruk bij STIP zijn er in de tweede helft van het jaar meer mensen doorgestroomd naar de tweede lijn. Daarnaast is het aantal Dagbesteding Complex, een duur product, toegenomen.

Door de inzet van de ergotherapeut en het invoeren van een rijvaardigheidstoets bij de aanvraag zijn er minder scootmobielen toegekend en is er een andere oplossing gevonden. Daarnaast is er een wachtlijst ontstaan en wordt een deel van de kosten doorgeschoven naar 2023. Hierdoor is in 2022 overall een besparing van €21.000,- op maatwerk Vervoer gerealiseerd. Voor maatwerk Wonen zitten er nog 3 projecten in de pijplijn ter waarde van €77.000,-. Deze zijn wel toegekend, maar nog niet betaald. Dit bedrag moet nog overgeheveld worden naar 2023. Het restant van €23.000,- is door het lage aantal aanpassingen per jaar en de hoge prijs per aanpassing statistisch niet nauwkeuriger te begroten.

Baten

De werkelijke inkomsten bij het programma **Sociaal maatschappelijk** zijn **€339.000,-** hoger dan de raming. Hieronder zijn de belangrijkste verschillen toegelicht.

Subsidie ventilatiesysteem OBS De Horsthoek	€150.000
--	----------

Ontvangen SPUK-gelden	€124.000
Niet ontvangen inkomsten Peuterspeelzaalwerk en Kwalificatieplicht	-/- €21.000
Lagere onttrekking reserve Corona t.b.v. Kunst, cultuur en media	-/- €51.000
Lagere SPUK-bijdragen sport	-/- €10.000
Lagere inkomsten inburgeringsvoorzieningen	-/- €36.000
Hogere ontvangsten Inkomen	€123.000
Hogere ontvangst MOBW gemeente Apeldoorn	€51.000
Overige kleine afwijkingen (niet toegelicht)	<u>€9.000</u>
Totaal	€339.000

Onderwijs

Voor het ventilatiesysteem van OBS De Horsthoek is €150.000,- subsidie ontvangen. Tevens is er €124.000,- aan SPUK gelden ontvangen voor het wegwerken van onderwijsachterstanden (zie voor beide posten ook de toelichting bij de lasten). Daartegenover zijn de geraamde inkomsten voor peuterspeelzaalwerk en kwalificatieplicht, totaal €21.000,-, niet ontvangen.

Kunst, cultuur en media

Voor Kunst, cultuur en media is €51.000,- minder aan Coronagelden onttrokken aan de hiervoor opgebouwde reserve.

Sport

Door gewijzigde verantwoording van ontvangen SPUK-bedragen was er voor 2023 €10.000,- minder te besteden dan begroot.

Participatie & Werk

Doordat er in 2022 minder aan inburgeringsvoorzieningen is uitgegeven is hiervoor ook in totaliteit €36.000,- minder aan rijksinkomsten ontvangen.

Inkomen

Op het gebied van levensonderhoud is er €84.000,- meer ontvangen, voor Bijstandsverlening Zelfstandigen €31.000,- en voor minimabeleid €8.000,-. Een deel daarvan zijn terugbetalingen van eerder ontvangen bijstand en een deel zijn extra rijksbijdragen.

WMO

Van de gemeente Apeldoorn is opnieuw een bijdrage ontvangen voor maatschappelijke opvang en beschermd wonen (MOBW). Deze bijdrage was €51.000,- dan voorzien.

BBV-indicatoren programma sociaal maatschappelijk

Programma	Indicator	eenheid	periode	Heerde	Nederland
3	Niet-sporters	%	2020	51,3	49,3
3	Absoluut verzuim	per 1.000 leerlingen	2021	3,9	2,7
3	Relatief verzuim	per 1.000 leerlingen	2021	12	20
3	Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	%	2021	2,1	1,9
3	Jongeren met een delict voor de rechter	%	2020	0	1
3	Achterstand onder jeugd - Kinderen in uitkeringsgezin	%	2021	4	6
3	Achterstand onder jeugd - Werkloze jongeren	%	2021	1	2
3	Netto arbeidsparticipatie	%	2022	73,8	72,2
3	Personen met een bijstandsuitkering	per 10.000 inwoners	2021	162,4	431,2
3	Lopende re-integratievoorzieningen	per 10.000 inwoners van 15-64 jaar	2020	169,1	202
3	Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	2022	12,8	10,7
3	Jongeren met jeugdbescherming	%	2022	1,2	1,1
3	Jongeren met jeugdreclassering	%	2022	0,4	0,3
3	Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo	per 10.000 inwoners	2022	280	640

4. Bedrijfsvoering

Toelichting op programma Bedrijfsvoering

De gemeente is een betrouwbare rentmeester van de publieke middelen. Uitgangspunt is dat de exploitatie op orde is om jaarlijks te kunnen voldoen aan de voorwaarde van een sluitende begroting. Naast financiën is onder dit programma het streekarchivariaat, het uitvoeringsprogramma van het college en de stelposten voor de crisissen opgenomen.

Collegeprogramma Bedrijfsvoering

Doelstellingen

We hebben ons huishoudboekje op orde.

Maatregelen

Consolideren huidige financiële situatie.

Wanneer zijn wij tevreden

De uitkomst van de beoordeling door de provincie op de 'Risicobeoordeling van de financiële positie van onze gemeente' is gehandhaafd of zo mogelijk verbeterd. Jaarlijks rapporteert de provincie hierover in aansluiting op de beoordeling van de begroting en meerjarenraming.

Stand van zaken

Voor het jaar 2022 en de jaren erna (2023-2025) is de verwachting dat er met een positief jaarrekeningresultaat kan worden afgesloten. Voor 2026 en verder is hiervoor nog geen zekerheid; dit is afhankelijk hoe de (hoogte van) de algemene uitkering zich gaat ontwikkelen.

Tijd (indicator)

Verzetten tegen onmogelijke opgaven vanuit het Rijk (jeugdzorg, energietransitie, huishoudelijke hulp).

Wanneer zijn wij tevreden

Als de middelen vanuit het Rijk in overeenstemming zijn met de opgaven waar we voor staan.

Stand van zaken

Op dit moment heeft het Rijk geen onmogelijke opgaven bij de gemeenten in het algemeen en bij de gemeente Heerde in het bijzonder neergelegd. Zoals al eerder vermeld moet er nog wel overeenstemming worden bereikt over de hoogte van de algemene uitkering vanaf het jaar 2026.

Tijd (indicator)

Doelstellingen

We gaan verantwoordelijk om met gemeenschapsgeld.

Maatregelen

Maken van duidelijke begrotingen die goed laten zien waar we geld aan uitgeven.

Wanneer zijn wij tevreden

De P&C-producten die worden opgemaakt sluiten aan bij de sturende en controlerende rol van de raad. De omvang van de begroting hierbij is ingeperkt tot maximaal 100 pagina's.

Stand van zaken

Met de herziening van het P&C-proces is besloten om de begroting en jaarstukken te presenteren op programmaniveau in plaats van op productniveau;. Daarnaast worden alleen de doelstellingen vanuit het collegeprogramma die op het betreffende jaar betrekking hebben opgenomen. Deze aanpassingen zorgen voor compactere, beter leesbare documenten waarbij wordt gestreefd naar max. 100 pagina's per document

Tijd (indicator)

Maken van overzichtelijke jaarstukken.

Wanneer zijn wij tevreden

De P&C-producten die worden opgemaakt sluiten aan bij de sturende en controlerende rol van de raad. De omvang van de jaarstukken hierbij is ingeperkt tot maximaal 100 pagina's.

Stand van zaken

Met de herziening van het P&C-proces is besloten om de begroting en jaarstukken te presenteren op programmaniveau in plaats van op productniveau;. Daarnaast worden alleen de doelstellingen vanuit het collegeprogramma die op het betreffende jaar betrekking hebben opgenomen. Deze aanpassingen zorgen voor compactere, beter leesbare documenten waarbij wordt gestreefd naar max. 100 pagina's per document

Tijd (indicator)

We plannen uitgaven voor meerdere jaren alleen als we zeker weten dat we ook meerdere jaren lang geld krijgen.

Wanneer zijn wij tevreden

Projecten zijn alleen in uitvoering genomen als de structurele dekking geborgd is.

Stand van zaken

Het is bijzonder lastig om een inschatting te maken van het verloop van de algemene uitkering; de hoogte hiervan is erg grillig gebleken en ook voor de toekomst is het

allerminst zeker dat hierin meer stabiliteit gaat ontstaan. Hierop kan echter niet worden gewacht; scholen moeten vernieuwd of gerenoveerd en de realisatie van een MFA in de kern van Wapenveld is in volle gang. Dit zijn echter allemaal projecten die de gemeentebegroting voor vele jaren belasten terwijl er geen duidelijkheid is of hiertegenover voldoende inkomsten kunnen worden gezet. Zowel het bestuur als de ambtenaren binnen de gemeente zijn zich terdege bewust van dit dilemma. In 2021 is de lijn ingezet om positieve rekeningresultaten om te zetten in investeringsreserves van waaruit bovengenoemde investeringen kunnen worden gedekt; hierdoor wordt de exploitatie ontlast en kunnen eventuele financiële tegenvallers in de toekomst beter worden opgevangen.

Tijd (indicator)

Doelstellingen

De gemeenteraad kan de wensen, noden en belangen zorgvuldig afwegen.

Maatregelen

Ingeval van kiezen hebben zorg en veiligheid prioriteit.

Wanneer zijn wij tevreden

Zodra aan de orde, is in samenspraak met raad bepaald hoe bezuinigingen worden ingevuld.

Stand van zaken

Voor de komende jaren, t/m 2025, is de verwachting dat er geen bezuinigingen hoeven te worden doorgevoerd. Vanaf 2026 is nog veel onduidelijk over de hoogte van het gemeentefonds. De ontwikkelingen hieromtrent worden nauwlettend gevolgd.

Tijd (indicator)

Niet bezuinigen op bestaande voorzieningen.

Wanneer zijn wij tevreden

Zodra aan de orde, is in samenspraak met raad bepaald hoe bezuinigingen worden ingevuld.

Stand van zaken

Vooralsnog is het niet nodig geweest om bezuinigingen op bestaande voorzieningen door te voeren. Het jaar 2022 is met een positief resultaat afgesloten en ook de komende jaren is er sprake van een sluitende begroting. Met ingang van 2026 is er nog onzekerheid over de hoogte van het gemeentefonds.

Tijd (indicator)

Doelstellingen

We houden de gemeentelijke belastingendruk stabiel.

Maatregelen

Toepassen jaarlijkse inflatiecorrectie.

Wanneer zijn wij tevreden

Waar mogelijk is de jaarlijkse inflatiecorrectie toegepast.
In geval van tekorten is onderzocht of de gemeentelijke belastingen verhoogd kunnen worden.

Stand van zaken

Zoals gebruikelijk worden zowel de lasten als de baten jaarlijks geïndexeerd conform de percentages die zijn opgenomen in de meicirculaire van het voorgaand jaar (t-1). Voor de salarissen wordt de indexering 'loonvoet sector overheid' aangehouden; voor de overige uitgaven / inkomsten geldt de indexeringsmaatstaf 'overheidsconsumptie / netto materiële consumptie.

Tijd (indicator)

Zorgen voor kostendekkende leges.

Wanneer zijn wij tevreden

Alle diensten zijn kostendekkend gemaakt (tenzij de raad zelf daarop uitzondering wil maken)

Stand van zaken

De diensten die genoemd zijn in de legesverordening worden verondersteld kostendekkend te zijn. Dat geldt ook voor de tarieven begraven, afvalstoffenheffing en rioolheffing (maar wel met behulp van de bijbehorende reserve en voorziening). De diensten op het gebied van sport (tarieven gymzalen en buitensport) en de diensten van de markt zijn niet kostendekkend. Maar dat zou ook ongewenste effecten geven.

Tijd (indicator)

Wat gaat het kosten?

Exploitatie	Realisatie 2021	Primaire begroting 2022	Begr.wijziging	Begroting 2022 (P+W)	Realisatie 2022	Verschil (B-W)
Lasten						
Financien	3.345.528	348.191	459.844	808.035	0	808.035
Streekarchivariaat	56.295	89.254	-2.000	87.254	71.740	15.514
Totaal Lasten	3.401.823	437.445	457.844	895.289	71.740	823.549
Baten						

Exploitatie	Realisatie 2021	Primaire begroting 2022	Begr.wijzing	Begroting 2022 (P+W)	Realisatie 2022	Vershil (B-W)
Financien	-398.000	-65.948	-400.000	-465.948	-515.948	50.000
Totaal Baten	-398.000	-65.948	-400.000	-465.948	-515.948	50.000
Resultaat	3.003.823	371.497	57.844	429.341	-444.208	873.549

Toelichting op de lasten en baten bedrijfsvoering

Lasten

De werkelijke uitgaven bij het programma **Bedrijfsvoering** zijn **€824.000,-** lager dan de raming. Hieronder zijn de belangrijkste afwijkingen toegelicht.

Voorlopig rekeningsaldo 2022	€808.000
Streekarchivariaat	<u>€16.000</u>
Totaal	€824.000

Financiën

Bij de Najaarsnota 2022 bedroeg het verwachte rekeningsaldo (saldo voor bestemming) €808.000,- positief. Dit bedrag is op deze post verantwoord.

Streekarchivariaat

De werkelijke uitgaven zijn €16.000,- lager dan begroot door vertraging in de besluitvorming rond de voorgenomen samenwerking van ons streekarchief met het Streekarchief Noord West Veluwe. Deze voorziene uitgaven zullen ten laste komen van boekjaar 2023.

Baten

Bij dit programma is er **€50.000,-** meer onttrokken uit de voorziening wachtgeld; verder geen bijzonderheden.

Overzicht overhead

Toelichting op product Overhead

Bij het onderdeel Overhead zijn alle kosten opgenomen van de medewerkers die het primaire proces aansturen en ondersteunen zoals management, financiën, P&O, ICT, facilitair etc. Ook de kosten van het raadhuis, gemeentekantoor en de gemeentewerf horen hierbij. Voorheen werden deze kosten toegerekend aan de bovenliggende programma's en werd de overhead niet separaat inzichtelijk gemaakt.

Wat mag het kosten?

Exploitatie	Realisatie 2021	Primaire begroting 2022	Begr.wijzing	Begroting 2022 (P+W)	Realisatie 2022	Verschil (B-W)
Lasten						
Huisvesting	472.286	524.463	75.000	599.463	497.061	102.402
Facilitair	223.455	309.195	-17.500	291.695	215.650	76.045
Personeel en Organisatie	16.985.252	16.479.450	156.944	16.636.394	5.421.693	11.214.701
ICT	4.105.260	1.782.200	3.820.776	5.602.976	6.002.700	-399.724
Financiën	36.213	12.650	88.200	100.850	18.063	82.787
Elektronische dienstverlening	85.656	102.156	-5.000	97.156	83.608	13.548
Overheadtoerekening	273.167	337.963	0	337.963	337.963	0
Totaal Lasten	22.181.290	19.548.077	4.118.420	23.666.497	12.576.739	11.089.758
Baten						
Huisvesting	-31.061	-20.000	0	-20.000	-20.528	528
Personeel en Organisatie	-12.042.809	-11.515.588	0	-11.515.588	-556.341	-10.959.247
ICT	-2.457.649	-64.000	-2.720.776	-2.784.776	-3.001.949	217.173
Financiën	-214	0	0	0	-139.907	139.907
Overheadtoerekening	-311.344	-337.964	0	-337.964	-337.963	-1
Totaal Baten	-14.843.077	-11.937.552	-2.720.776	-14.658.328	-4.056.687	-10.601.641
Resultaat	7.338.213	7.610.525	1.397.644	9.008.169	8.520.052	488.117

Toelichting op de lasten en baten Overhead

	Primitieve raming 2022	Raming incl. wijz. 2022	Realisatie 2022	Verschil 2022
Raadhuis	125.893	160.893	115.362	45.531
Gemeentekantoor	284.540	289.540	285.267	4.273
Gemeentewerf	94.030	129.030	75.904	53.126
Facilitaire zaken	309.195	291.695	215.650	76.045
ICT	1.718.200	2.818.200	3.000.751	-182.551
Overige algemene kosten	114.806	198.006	101.671	96.335
Salariskosten overheadpersoneel	4.454.483	4.611.428	4.499.517	111.911
Overige personeelskosten	509.378	509.378	225.930	283.448
Totale overheadkosten	7.610.525	9.008.169	8.520.052	488.117
Salariskosten direct personeel	6.542.957	6.992.489	7.482.470	-489.981
Totale kosten primair proces	6.542.957	6.992.489	7.482.470	-489.981
Totale apparaatskosten	14.153.482	16.000.658	16.002.522	-1.864
Percentage overhead	53,77%	56,30%	53,24%	

Uit bovenstaande tabel blijkt dat er **€488.000,-** minder aan overheadkosten is uitgegeven dan geraamd. De belangrijkste afwijkingen zijn hieronder toegelicht.

Raadhuis

Als gevolg van de kortgeleden afgeronde renovatie is er minder geld uitgegeven aan energie- en onderhoudskosten; een totale besparing van €31.000,-. Daarbij zijn de doorbelaste rentekosten €15.000,- lager.

Gemeentewerf

Bij de gemeentewerf is een vergoeding van de verzekeringsmaatschappij van €24.000,- ontvangen voor de geleden schade als gevolg van de inbraak. Daarnaast is er €29.000,- minder uitgegeven aan rentelasten, belastingen, onderhoud- en energiekosten.

Facilitaire zaken

Bij facilitaire zaken is bij de Najaarsnota 2022 al behoorlijk afgeramd. Desondanks is er, door de steeds verdergaande digitalisering, €43.000,- overgehouden op abonnementen, porto-, kopieer-, en papierkosten. Dit geldt ook voor de telefoonkosten; op dit budget is €9.000,- bespaard doordat er vaste (overbodige) contracten zijn opgezegd. Tenslotte zijn de kosten voor verzekeringen €24.000,- lager.

ICT

De hogere uitgaven van €183.000,- voor de automatisering (BVO) en informatisering (O&I) zijn het gevolg van hogere kapitaallasten (€50.000,-), meer personeelskosten (€55.000,-) en hogere kosten voor softwarelicenties (€74.000,-). De kapitaallasten zijn gestegen als gevolg van het toegenomen personeelsbestand en het thuiswerken; hierdoor is er meer apparatuur aangekocht. De personeelskosten zijn hoger doordat er (duurdere) inhuur is geweest ter vervanging van ziekte en vertrek van de manager bij de Bedrijfsvoeringsorganisatie H2O. De gestegen licentiekosten voor software zijn eveneens het gevolg van een hoger aantal personeelsleden, gestegen prijzen en kosten voor de overgang naar Teams en Office365.

Overige algemene kosten

Dit voordeel kan voor €82.000,- worden verklaard doordat er nagenoeg nog geen kosten van de accountant zijn verantwoord. De commissie BBV heeft in 2022 bepaald dat de kosten van de accountant moeten worden verantwoord op het moment van de prestatielevering (voornamelijk 2023). Voorheen was dit het jaar waarop de controle betrekking had (2022). Dit betekent dat de accountantskosten over het jaar 2022 nu pas tot uiting komen in 2023; een eenmalig voordeel in deze jaarrekening. Het resterende voordeel van €15.000,- is het gevolg van lagere kosten voor E-herkenning en de gemeentelijke website.

Salariskosten overheadpersoneel / overige personeelskosten / Overheadtoerekening / salariskosten direct personeel excl. bestuur

De overschrijding op de post salarissen is in totaliteit €95.000,-. In dit bedrag is de taakstelling op Bedrijfsvoering al verwerkt. De overschrijding is het gevolg van krapte op de arbeidsmarkt; hierdoor konden vacatures moeilijker worden ingevuld en is er daarom noodzakelijkerwijs vaker gebruik gemaakt van (duurdere) externe inhuur.

Vast personeel	kostenplaats	kostensoort	Raming 2022	Realisatie 2022	Vershil 2022
Management	500010	4110010	827.208	869.613	-42.405
Bedrijfs- en bestuursondersteuning en -adviesing	500035	4110010	1.717.602	1.775.981	-58.379
Dienstverlening en informatiebeheer	500040	4110010	1.857.333	1.719.219	138.114
Realisatie, onderhoud en beheer	500050	4110010	1.784.782	1.756.902	27.880
Ruimte, ondernemen en wonen	500060	4110010	2.273.023	2.125.878	147.145
Sociaal maatschappelijke verbinding	500070	4110010	2.579.699	2.426.752	152.947
Taakstelling Bedrijfsvoering			-263.000		-263.000
Ambtelijke inzet Oekraïne			300.000		300.000
			11.076.647	10.674.346	402.301
Ingehuurd personeel	kostenplaats	kostensoort			
Management	500010	4300999	-		
Bedrijfs- en bestuursondersteuning en -adviesing	500035	4300999	50.000	369.772	-319.772
Dienstverlening en informatiebeheer	500040	4300999	96.944	27.286	69.658
Realisatie, onderhoud en beheer	500050	4300999	-	-	-
Ruimte, ondernemen en wonen	500060	4300999	-	648.384	-648.384
Sociaal maatschappelijke verbinding	500070	4300999	159.533	208.263	-48.730
			306.477	1.253.705	-947.228
Vervanging ziekte	504000	4300030	220.793	73.336	147.457
Overige personeelskosten			509.378	206.530	302.848
Totaal			12.113.295	12.207.917	-94.622

Algemene dekkingsmiddelen

Algemene dekkingsmiddelen

Algemene dekkingsmiddelen zijn vrij besteedbare inkomsten zonder vooraf bepaald bestedingsdoel. Conform de nieuwe richtlijnen worden deze budgetten nu onder een separaat hoofdstuk opgenomen (voorheen programma 2 Financiën, Economie en grote projecten). De inkomsten die tot dit onderdeel behoren zijn de Algemene Uitkering en overige uitkeringen uit het gemeentefonds, OZB, Precariobelasting, Toeristenbelasting, bespaarde rente over het Eigen Vermogen en ontvangen rentes en dividenden.

De uitgaven die bij dit onderdeel zijn opgenomen hebben betrekking op de inning en verwerking van bovengenoemde inkomsten.

Wat mag het kosten?

Exploitatie	Realisatie 2021	Primaire begroting 2022	Begr.wijziging	Begroting 2022 (P+W)	Realisatie 2022	Verschil (B-W)
Lasten						
Algemene dekkingsmiddelen	863.872	702.496	-22.500	679.996	752.038	-72.042
Totaal Lasten	863.872	702.496	-22.500	679.996	752.038	-72.042
Baten						
Algemene dekkingsmiddelen	-36.735.269	-34.867.179	-5.496.641	-40.363.820	-41.739.806	1.375.986
Totaal Baten	-36.735.269	-34.867.179	-5.496.641	-40.363.820	-41.739.806	1.375.986
Resultaat	-35.871.397	-34.164.683	-5.519.141	-39.683.824	-40.987.768	1.303.944

Toelichting op de lasten en baten Algemene dekkingsmiddelen

Lasten

De werkelijke uitgaven bij het onderdeel **Algemene dekkingsmiddelen** zijn **€72.000,-** hoger dan de raming. Hieronder zijn de belangrijkste afwijkingen toegelicht.

Afhandeling WOZ-bezwaren	-/- €43.000
Voorziening dubieuze debiteuren	-/- €32.000
Overige kleine afwijkingen (niet toegelicht)	€3.000
Totaal	-/-€72.000

Algemene dekkingsmiddelen

Vanwege o.a. externe inhuur voor het geven van advies voor afhandeling WOZ-bezwaren is er een overschrijding geweest van €43.000,-. Daarnaast is er €32.000,- toegevoegd aan de voorziening dubieuze debiteuren. Voor deze laatste post wordt geen raming opgenomen.

Baten

De werkelijke inkomsten bij het onderdeel **Algemene dekkingsmiddelen** zijn **€1.376.000,-** hoger dan de raming. De afwijkingen zijn hieronder toegelicht.

Algemene uitkering	€1.789.000
Doorbelaste rentekosten	-/- €442.000
OZB-inkomsten/toeristenbelasting	€34.000
Overige kleine afwijkingen (niet toegelicht)	<u>-/- €5.000</u>
Totaal	€1.376.000

Algemene dekkingsmiddelen

Er is bijna €1,8 miljoen meer aan algemene uitkering ontvangen dan geraamd. Voor het grootste deel wordt dit veroorzaakt door de Septembercirculaire 2022. Er zijn extra middelen binnengekomen voor energietoeslag, invoeringskosten Omgevingswet en nog diverse taakmutaties. Zoals verwoord in de Ari over de septembercirculaire zijn deze middelen te laat binnengekomen om nog te verwerken in de begroting. Daarnaast zijn er nog positieve afrekeningen geweest van voorgaande jaren.

Rentekosten

De kapitaallasten worden voor de totale afschrijvingsduur van de activa geraamd met vaste rentepercentages. Deze ramingen zijn op dit moment, door de lage rentestand, fors hoger dan de werkelijke rentekosten. Het totale verschil tussen de geraamde rente en de werkelijke rente bedraagt €442.000,- (renteresultaat), en wordt op dit programma verantwoord. Aangezien alleen de werkelijke rentekosten naar de producten mogen worden doorberekend; wordt hier ook het voordeel ingeboekt (zie ook programma Ruimte; toelichting gemeentelijke accommodaties) en valt het renteresultaat bij dit programma weg.

OZB-inkomsten/toeristenbelasting

De OZB-inkomsten waren in werkelijkheid €41.000,- hoger dan de raming; een totale afwijking van 0,8%. Aan toeristenbelasting is €7.000,- minder ontvangen.

Onvoorzien

Wat mag het kosten?

De post Onvoorzien wordt door het college ingezet voor onuitstelbare, onvermijdbare en onvoorzienbare kosten tot maximaal €10.000,- per gebeurtenis. De raad wordt bij de voorjaarsnota, najaarsnota en jaarstukken geïnformeerd over de uitputting van dit budget.

Exploitatie	Realisatie 2021	Primaire begroting 2022	Begr.wijziging	Begroting 2022 (P+W)	Realisatie 2022	Vershil (B-W)
Lasten						
Onvoorzien	0	50.000	-40.000	10.000	0	10.000
Totaal Lasten	0	50.000	-40.000	10.000	0	10.000
Resultaat	0	50.000	-40.000	10.000	0	10.000

Toelichting op de baten en lasten

Lasten

Onvoorzien

In 2022 is er één onttrekking geweest ten laste van de post Onvoorzien. Bij de Najaarsnota 2022 is besloten om €6.500,- in te zetten voor de woningaanpassing van statushouders. In ditzelfde document is eveneens besloten om €33.500,- van deze post af te ramen.

Beginstand	€50.000
Woningaanpassing statushouders (Najaarsnota 2022)	-/- €6.500
Aframing budget (Najaarsnota 2022)	-/- €33.500
Eindstand	€10.000